

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات شهرداری و شهرسازی

تدوین:
رضا زنده گل
وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات چتر دانش

عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین و مقررات شهرداری و شهرسازی / تدوین رضا زنده گل.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۶۵۱ص:؛ ۱۴/۵×۲۱ س.م.
شابک	: ۹-۳۶۱-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
موضوع	: شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Municipal corporations -- Iran
موضوع	: کاربری زمین‌های شهری -- ایران
موضوع	: Land use, Urban -- Iran
موضوع	: ساختمان‌سازی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Building laws -- Iran
شناسه افزوده	: زنده گل، رضا، ۱۳۶۷-
رده بندی کنگره	: KMH۲۹۳۷
رده بندی دیویی	: ۳۴۲/۵۵۰۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۹۴۴۲۹

نام کتاب	: مجموعه قوانین و مقررات شهرداری و شهرسازی
ناشر	: چتر دانش
تدوین	: رضا زنده گل
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۳۹۸
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹-۳۶۱-۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸
قیمت	: ۳۶۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

فصل اول: شهرداری ۱۰

بخش اول: قوانین ۱۳

قانون تأسیس سازمان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۶۵ ۱۳

قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۲۰

قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۷ .. ۵۴

قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری‌ها مصوب ۱۳۷۰ ۵۶

قانون راجع به اراضی دولت و شهرداری‌ها و اوقاف و بانک‌ها مصوب ۱۳۳۵ ۵۸

قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۱ ۶۲

قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب

۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۶۳

قانون معافیت ابنیه و اماکنی که در زمره آثار ملی ثبت گردیده‌اند از پرداخت عوارض

شهرداری مصوب ۱۳۷۱ ۱۰۹

آیین‌نامه اجرایی ماده (۸۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و

انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن مصوبه ۱۳۹۶ هیئت وزیران ۱۱۱

بخش دوم: آیین‌نامه‌ها، مصوبات و موارد مربوط ۱۱۱

آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر، بخش و

شهرک موضوع قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب

شهرداران مصوب ۱۳۷۵ مصوبه ۱۳۷۸ هیئت وزیران ۱۱۵

از قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ ۱۲۲

از قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹ ۱۲۹

بخش سوم: نظریات مشورتی ۱۳۱

بخش چهارم: آرای وحدت رویه ۱۷۵

فصل دوم: شهرسازی ۱۸۲

بخش اول: قوانین ۱۸۵

- قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب ۱۳۹۰ ۱۸۵
- قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱ ۱۸۷
- قانون اجازه تصویب اساسنامه مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری مصوب ۱۳۷۶ با اصلاحات و الحاقات تا ۱۳۹۰ ۱۹۱
- قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷ با الحاقات و اصلاحات بعدی ۱۹۲
- قانون راجع به تأسیس وزارت آبادانی و مسکن مصوب ۱۳۴۲ ۲۰۹
- قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن مصوب ۱۳۴۶ ۲۱۳
- قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۳ ۲۱۵
- قانون اراضی شهری مصوب ۱۳۶۰ ۲۲۱
- قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۲۲۷
- قانون ایجاد شهرهای جدید مصوب ۱۳۸۰ ۲۳۵
- قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوب ۱۳۶۵ ۲۳۹
- قانون معافیت تبصره ۳ ماده ۶۳ آیین نامه اجرایی قانون اراضی شهری مصوبه ۱۳۶۳ هیئت وزیران ۲۴۱
- قانون سامان دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷ ۲۴۲
- قانون الحاق موادی به قانون سامان دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸ ۲۵۲
- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰ ۲۵۶
- قانون پیش فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹ ۲۶۴
- قانون حمایت از احياء، بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری مصوب ۱۳۸۹ ۲۷۱
- قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ ۲۷۷
- قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲ با اصلاحات بعدی ۲۹۵
- قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها مصوب ۱۳۸۴ ۳۰۱
- قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ ها مصوب ۱۳۷۴ ۳۰۶

- قانون حفظ و گسترش فضای سبز و جلوگیری از قطع بی رویه درخت مصوب ۱۳۵۲ ۳۱۲
- قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲ اصلاحی ۱۳۷۶ ۳۱۷
- قانون مربوط به تملک زمین‌ها برای اجرای برنامه‌های شهرسازی مصوب ۱۳۳۹ ۳۲۰
- قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مصوب ۱۳۸۱ ۳۲۴
- قانون نظارت بر گسترش شهر تهران مصوب ۱۳۵۲ ۳۲۷
- قانون احداث تونل مشترک شهری مصوب ۱۳۷۲ اصلاحی ۱۳۸۹ ۳۲۹
- قانون فروش و انتقال پادگان‌ها و سایر اماکن نیروهای مسلح به خارج از حریم شهرها مصوب ۱۳۸۸ ۳۳۱
- قانون اجازه واگذاری اراضی داخل شهرک‌ها برای تأمین اعتبار مربوط به تکمیل ساختمان‌های شهرک‌های نیمه تمام دولتی مصوب ۱۳۶۰ ۳۳۴
- لایحه قانونی اصلاح قسمتی از مقررات قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۵۸ ۳۳۵
- لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب ۱۳۵۹ ۳۳۷
- قانون معافیت ابنیه و اماکنی که در زمره آثار ملی ثبت گردیده‌اند از پرداخت عوارض شهرداری مصوب ۱۳۷۱ ۳۴۰
- قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷ ۳۴۱
- آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۱۹) قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۹۰ ۳۵۱
- بخش دوم: آیین‌نامه‌ها، مصوبات و موارد مرتبط ۳۵۱**
- آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۱ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۸ کمیسیون‌های دادگستری و کشور مجلسین ۳۵۴
- آیین‌نامه حق مرغوبیت موضوع ماده ۱۸ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۸ کمیسیون کشور مجلسین ۳۵۷
- تصویب‌نامه در خصوص محاسبه بهای اراضی، ساختمان‌ها و مستحدثات برای محاسبه عوارض نوسازی در شهرداری‌های شهرهای مشمول ماده (۲) قانون نوسازی و عمران شهری در سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ ۳۶۰

مصوبه بازنگری تشکیلات وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان‌های وابسته به آن مورخ ۱۳۷۲	۳۶۱
آیین‌نامه اجرایی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتي اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۱	۳۶۳
آیین‌نامه استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها مصوب ۱۳۹۱	۳۷۲
آیین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیل‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی، آبیاری و زهکشی مصوب ۱۳۷۹	۳۷۶
آیین‌نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید مصوبه هیئت‌وزیران در تاریخ ۱۳۷۱ با اصلاحات بعدی	۳۸۲
آیین‌نامه اجرایی قانون اراضی شهری مصوبه ۱۳۶۱ هیئت‌وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۳۸۶
آیین‌نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی مصوبه هیئت‌وزیران در تاریخ ۱۳۶۳	۴۲۷
آیین‌نامه اجرایی قانون اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶	۴۳۶
آیین‌نامه اجرایی تهیه و تصویب طرح‌های هادی روستایی بر اساس ماده ۷ اساسنامه بنیاد مسکن مصوب ۱۳۶۷	۴۴۱
آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق موادی به قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن ۱۳۸۸ مصوب ۱۳۹۰	۴۴۸
آیین‌نامه اجرایی قانون پیش‌فروش ساختمان مصوبه ۱۳۹۳ هیئت‌وزیران	۴۶۰
آیین‌نامه نصاب اراضی قابل واگذاری به فعالیت‌های مختلف در خارج از حریم شهرها و روستاها مصوبه ۱۳۹۰ هیئت‌وزیران	۴۶۵
آیین‌نامه اجرایی ماده ۵ قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوبه ۱۳۵۸ هیئت‌وزیران	۴۶۸
آیین‌نامه اجرایی قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷ هیئت‌وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۴۶۹

آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۴۹۱.....	۱۳۸۸
آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوبه هیئت‌وزیران.....	۱۳۹۵
آیین‌نامه اجرایی قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مصوبه ۱۳۸۳ هیئت‌وزیران اصلاحی ۱۳۸۴.....	۵۰۱
آیین‌نامه اجرایی قانون زمین‌شهری مصوب ۱۳۷۱.....	۵۰۷
آیین‌نامه اجرایی قانون ایجاد شهرهای جدید مصوبه ۱۳۸۲ هیئت‌وزیران اصلاحی ۱۳۸۳.....	۵۲۶
آیین‌نامه اجرایی قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن مصوبه ۱۳۶۶ هیئت‌وزیران.....	۵۳۶
آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مصوب ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات تا مورخ ۱۳۹۷.....	۵۴۱
اصلاح آیین‌نامه نصاب اراضی قابل واگذاری به فعالیت‌های مختلف در خارج از حریم شهرها و روستاها مصوب ۱۳۹۰.....	۵۵۲
آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوبه ۱۳۸۳ هیئت‌وزیران.....	۵۷۲
آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوبه ۱۳۷۹ هیئت وزیران.....	۵۸۲
آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۹.....	۵۸۵
آیین‌نامه نحوه واگذاری املاک به شرکت‌ها و مؤسسات و شرایط فسخ قراردادها مصوبه ۱۳۴۸ هیئت‌وزیران.....	۵۸۷
آیین‌نامه اجرایی تبصره «۲» ماده ۱۶ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی.....	۵۹۳
اساسنامه سازمان زمین‌شهری مصوبه ۱۳۶۱ هیئت‌وزیران با اصلاحات بعدی.....	۵۹۷

ضوابط و مقررات افزایش تراکم و بلند مرتبه‌سازی مصوبه ۱۳۶۹ ۶۰۵

ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولین جسمی و حرکتی مصوبه مورخ ۱۳۶۸ ۶۰۷

ضوابط و مقررات ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری (پاک‌سازی و بهسازی نماها و جداره‌ها، مناسب‌سازی معابر پیاده راهی و پیاده‌روها، سامان‌دهی به منظر شهری) مصوب ۱۳۸۷ ۶۱۸

دستورالعمل نحوه چگونگی دریافت تقاضا، تشکیل و تکمیل پرونده بررسی کارشناسی طرح درخواست در کمیسیون تبصره (۱) ماده (۱) نگهداری سوابق و مصوبات و ابلاغ تصمیمات کمیسیون و کمیسیون تقویم (موضوع تبصره ۲ ماده ۳ مصوبه شماره ۵۹۸۷۹/ت/۳۷۱۱۰ ه مورخ ۱۳۸۶ هیئت محترم وزیران) ۶۲۷

دستورالعمل تعیین مصادیق و ضوابط موضوع تبصره ۴ الحاقی به ماده ۱ و تبصره ۱ اصلاحی ماده ۲ قانون حفظ کاربری اراضی زارعی و باغها (موضوع ماده ۱۰ تصویب‌نامه شماره ۵۹۸۷۹/ت/۳۷۱۱۰ ه مورخ ۱۳۸۶ هیئت وزیران) ۶۳۱

دستورالعمل تعیین مصادیق تغییر کاربری غیرمجاز موضوع ماده ۱۰ قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زارعی و باغها مصوب ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی (موضوع ماده ۱۱ تصویب‌نامه شماره ۵۹۸۷۹/ت/۱۳۷۰ ه مورخ ۱۳۸۶ هیئت وزیران) ۶۳۶

تعیین مهلت اعتراض به نظریه وزارت مسکن و شهرسازی موضوع ماده ۱۲ قانون زمین‌شهری مصوب ۱۳۶۶ مصوب ۱۳۷۰ ۶۳۸

بخش سوم: نظریات مشورتی ۶۳۹

فصل اول

شهرداری

بخش اول: قوانین

قانون تأسیس سازمان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۶۵/۵/۱۹

فصل اول: کلیات

ماده ۱- در اجرای مفاد ماده ۶۲ قانون شهرداری‌ها و تصویب‌نامه جلسه مورخ ۱۳۶۵/۵/۸ هیئت محترم وزیران به‌منظور ایجاد هماهنگی در امور شهرداری‌ها و آموزش کارکنان شهرداری‌ها و همچنین هدایت و نظارت بر فعالیت‌های شهرداری‌ها و اجرای وظایفی که قانوناً در این رابطه به عهده وزارت کشور گذاشته شده است سازمان شهرداری‌های کشور که در این اساسنامه (سازمان) نامیده می‌شود تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و به‌صورت وابسته به وزارت کشور اداره خواهد شد.

ماده ۳- مرکز سازمان در تهران است و سازمان همیاری شهرداری‌های استان به‌عنوان دفاتر آن در استان‌ها و وظایف این سازمان را عهده‌دار خواهد بود.

ماده ۴- سازمان حسب تشکیلاتی که به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد رسید. در رشته‌های مختلف موردنیاز شهرداری‌ها

کارشناسان و مهندسين و متخصصين داراي مدارك علمي و تخصصي را در اختيار مي گيرد.

فصل دوم: هدف و وظائف و حدود اختيارات سازمان

ماده ۵- اهداف سازمان هدايت و نظارت بر فعاليت‌هاي شهرداري‌ها در حدود وظائف محوله به وزارت كشور و پشتيباني‌هاي مالي فني اجرايي و مديريتي از شهرداري‌هاي و سازمان‌هاي وابسته به آنها در زمينه‌هاي مختلف با حداكثر استفاده از امكانات موجود در چارچوب سياست‌هاي دولت.

ماده ۶- وظائف و حدود عمليات سازمان:

۱- تشكيل بانک اطلاعات به منظور جمع‌آوري اطلاعات و آمارهاي مربوط به شاخص‌هاي عمران شهري و تجزيه و تحليل آنها براي تصميم‌گيري و استفاده در طراحي و برنامه‌ريزي و بهبود امور و مسائل شهري و شهرداري‌ها.

۲- ايجاد مراکز پژوهشي به منظور انجام مطالعات و بررسي‌هاي مربوط به شهرداري‌ها و مطالعه و بررسي مداوم مسائل سازماني و روش‌هاي اداري مالي فني خدماتي و تداركاتي و ساير امور شهرداري‌ها و سازمان‌هاي تابعه و وابسته و توصيه به ايجاد يا اصلاح سازمان و بهبود روش‌ها و ايجاد وحدت رويه.

۳- بررسي و تنقيح قوانين و مقررات مرتبط با امور شهرداري‌ها اعم از جاري و پيشنهادهي به منظور تشخيص مقررات متناقض و مزاحم و دست و پاگير و نيز رفع خلاءهاي قانوني و يا اصلاح و تکميل مقررات موجود و پيشنهادهي آن جهت سير مراحل قانوني و پيگيري‌هاي لازم تا مرحله تصويب و ابلاغ.

۴- تشكيل همائش‌ها کنفرانس‌ها و جلسات و برنامه‌هاي آموزشي به منظور ارتقا کاري و عملکرد شهرداران و کارکنان شهرداري‌ها.

۵- ايجاد ارتباط بين شهرداري‌هاي كشور با يكديگري و شهرداري‌هاي ساير كشورها با يكديگر و همچنين حضور در مجامع بين‌المللي در امور شهري و شهرداري و قبول عضويت مراجع مذکور به منظور آگاهي و استفاده از تجارب و تحولات علمي در زمينه‌هاي مرتبط با امور و مسائل شهري و شهرداري‌ها با

رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۶- برقراری ارتباط بین شهرداری‌های کشور به منظور تبادل اطلاعات و تجارب مربوط به روش‌های اداری مالی فنی خدماتی و سایر امور شهرداری و همچنین ایجاد شرایط لازم در جهت همکاری شهرداری‌های نزدیک به هم با هدف تقلیل هزینه‌های عمرانی و خدماتی و جلوگیری از اصراف و تبذیر در امکانات شهرداری‌ها نظیر ایجاد بانک ماشین‌آلات شهرستان استفاده مشترک از نیروی انسانی و تخصصی.

۷- برنامه‌ریزی و تسهیم کلیه اعتبارات و وجوه متمرکز شهرداری‌ها که طبق قوانین مربوط در اختیار وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها) قرار می‌گیرد.

۸- نمایندگی وزارت کشور جهت عضویت و شرکت در کلیه کمیسیون‌ها کمیته‌ها جلسات و هیئت‌هایی که موضوع آنها در ارتباط یا وظایف سازمان است و نیز در همایش و اجتماعات حسب نیاز و درخواست.

۹- به منظور آموزش نیروی انسانی موردنیاز سازمان و شهرداری‌ها در رشته‌های تخصصی مالی اداری فنی خدماتی و سایر رشته‌های موردنیاز سازمان موظف است علاوه بر اهتمام واقعی در بهره‌گیری از امکانات واقعی در بهره‌گیری از امکانات آموزشی و تحقیقاتی موجود از طریق دوره‌های توجیهی و آموزشی کوتاه‌مدت توسط مراکز آموزش رسمی اقدام نماید.

۱۰- تعیین ضوابط و معیارهای مربوط به استفاده مدیران و کارکنان سازمان شهرداران و کارکنان شهرداری‌ها از بورس‌های آموزشی مطابق مقررات مربوط.

۱۱- نظارت و مراقبت در اقامه کلیه دعاوی‌له و علیه مربوط به شهرداری‌ها از طریق مشاوره و راهنمایی حقوقی آنها حسب مورد و با درخواست شهرداری‌ها و قبول وکالت و حق توکیل از طریق شهرداری به منظور حضور و دفاع حقوقی در محاکم قضائی و حقوقی.

۱۲- قبول نمایندگی شهرداری‌ها برای انجام معاملات آنها و نیز تجهیزات و ماشین‌آلات به صورت متمرکز از محل وجوه متمرکز شهرداری‌ها که در اختیار سازمان می‌باشد با رعایت مقررات مربوط.

- ۱۳- انجام کلیه تکالیف و وظایفی که در قالب موضوعات این اساسنامه طبق قوانین و مقررات در امور شهرداری‌ها به وزارت کشور محول شده یا خواهد شد.
- ۱۴- تألیف و ترجمه و انتشار کتب و مجلات درباره مسائل اداری فنی مالی و خدماتی و سایر امور شهرداری‌ها.
- ۱۵- ارائه خدمات حسابرسی حسب درخواست شهرداری‌ها رأساً و یا از طریق انعقاد قرارداد حسابرسی با مؤسسات حسابرسی قانونی دارای مجوز رسمی از مراجع ذی‌ربط.
- ۱۶- بازرسی شهرداری‌های کشور
- ۱۷- تهیه و تدوین نظام برنامه‌ریزی شهرداری‌ها.
- ۱۸- انعقاد قراردادهای خاص به‌منظور استفاده از خدمات افراد متخصص و یا مهندسين مشاور و پیمانکاران و سازندگان و دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی اعم از داخلی یا خارجی با رعایت مقررات مربوط برای مدت محدود و معین.
- ۱۹- نظارت عالی بر نحوه اجرای پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی از نظر فنی و حسن اجرای کار.

فصل سوم: ارکان سازمان

ماده ۷- سازمان دارای ارکان زیر است:

الف- شورای سازمان

ب- رئیس سازمان

ج- حسابرسی (بازرسی) سازمان

ماده ۸- معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور رئیس سازمان می‌باشد.

ماده ۹- شورای سازمان:

۱- معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور به‌عنوان رئیس شورا

۲- نماینده رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

۳- نفر از شهرداران کشور به انتخاب شهرداران در دو مرحله درون استانی و بین استانی برای مدت دو سال که انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

ماده ۱۰- جلسات عادی شورای سازمان هر سال دو بار در نیمه دوم

اردیبهشت و بهمن ماه تشکیل می‌گردد و تصمیمات شورا با اکثریت آرا معتبر خواهد بود.

تبصره- جلسات فوق‌العاده شواری سازمان به تشخیص رئیس سازمان و یا درخواست سه نفر از اعضا و یا درخواست بازرسی بنا به دعوت رئیس سازمان تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۱- وظایف شورای سازمان:

۱- بررسی و تصویب بودجه اصلاح بودجه و متمم بودجه و بیلان و تفریح بودجه و برنامه یک‌ساله و پنج‌ساله فعالیت‌های سازمان.

۲- بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های موردنیاز سازمان اعم از استخدامی مالی و معاملاتی حسب پیشنهاد رئیس سازمان.

تبصره- آیین‌نامه استخدامی باید به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برسد.

۳- اعلام‌نظر و تصویب تشکیلات سازمان و یا اصلاح آن حسب پیشنهاد رئیس سازمان و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۴- انتخاب حسابرس (بازرس) از میان حسابرسان (بازرسان) رسمی کارشناسان رسمی دادگستری برای مدت یک سال با حکم رئیس سازمان و تعیین حق‌الزحمه حسابرس (بازرس).

۵- موافقت با تأسیس شرکت و مؤسسات و مراکز وابسته به سازمان با پیشنهاد رئیس سازمان و موافقت وزیر کشور با رعایت سایر ضوابط و مقررات مربوطه.

۶- موافقت با تأسیس اتحادیه سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها با پیشنهاد رئیس سازمان اساسنامه اتحادیه پس از تصویب شورای سازمان با امضا رئیس سازمان ابلاغ می‌شود.

۷- انجام وظایف وزارت کشور راجع به تصویب اساسنامه مؤسسات و سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها موضوع بند ۱۵ ماده ۷۱ قانون (تشکیلات وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱) و ابلاغ آن با امضا رئیس سازمان.

ماده ۱۲- رئیس سازمان در برابر وزیر کشور مسئول بوده و به‌عنوان بالاترین

مرجع سازمان در حدود قوانین و مقررات موضوعه و مفاد این اساسنامه وظایف و اختیارات ذیل را دارا می‌باشد.

۱- تهیه و تنظیم بودجه، متمم بودجه، بیلان و تفریغ بودجه سازمان و اجرای آنها پس از بررسی و تصویب در اجلاس شورای سازمان و تأیید وزیر کشور.

۲- تهیه برنامه‌های یک‌ساله و پنج‌ساله سازمان و اجرای آن پس از بررسی و تصویب در اجلاس شورای سازمان و تأیید وزیر کشور.

۳- امضا و عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی به نمایندگی سازمان در مقابل مراجع اداری و حقوقی و قضایی انتخاب وکیل با حق توکیل و یا پایان دادن به دعوی از طریق مصالحه یا ارجاع به دعوی.

۴- تهیه پیش‌نویس لوایح و طرح‌های قانونی و ارائه آن توسط وزارت کشور به هیئت‌دولت و مراجع قانونی دیگر پس از تصویب شورای سازمان و شرکت در اجلاس و کمیسیون‌های هیئت‌دولت و مجلس شورای اسلامی به‌منظور توضیح و توجیه موارد ارائه شده بر حسب دعوت به‌عمل آمده از مراجع فوق‌الذکر با اجازه وزیر کشور.

۵- تهیه و تغییر و اصلاح تشکیلات اداری سازمان با پیشنهاد شورای سازمان تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است.

۶- نصب و عزل و تغییر مستخدمین کارکنان سازمان با رعایت مقررات.

۷- اهدا یا قبول هدایا به نام سازمان و تأیید وزیر کشور در چارچوب مقررات جاری خواهد بود.

۸- رئیس سازمان می‌تواند با مسئولیت خود قسمتی از اختیارات خود را به هر یک از مدیران سازمان تفویض نماید.

ماده ۱۳- حسابرس (بازرس)

حسابرس (بازرس) سازمان پس از انتخاب توسط شورای سازمان و با حکم وزیر کشور برای مدت یکسال منصوب خواهد شد.

ماده ۱۴- رئیس سازمان و مدیران دفاتر استانی و سازمان‌های وابسته موظفند تسهیلات لازم را به‌منظور انجام حسابرسی برای مراجعه به دفاتر و اسناد سازمان فراهم نماید.

حسابرس (بازرس) یک نسخه از گزارش خود را با اظهار نظر صریح حداقل یک ماه قبل از تشکیل جلسه برای شورای سازمان به اعضا شورای سازمان تقدیم نماید.

ماده ۱۵- حضور حسابرس (بازرس) در جلسات سالانه شورا الزامی است.

فصل چهارم: مقررات مختلف

ماده ۱۶- منابع مالی سازمان عبارتند از:

- ۱- منابع مالی موضوع مصوبه به مورخ ۱۳۶۵/۵/۸ هیئت وزیران.
- ۲- اعتبارات دولتی هرگاه در بودجه کل کشور پیش‌بینی و منظور شده باشد.
- ۳- هدایا و کمک‌های دولت و اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و بین‌المللی.

ماده ۱۷- سازمان تا هنگام تصویب مقررات راجع به امور استخدامی و مالی شهرداری تهران استفاده خواهد کرد.

ماده ۱۸- هرگونه تغییر و اصلاح در این اساسنامه به پیشنهاد و تأیید شورای سازمان و وزیر کشور و موافقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد بود.

ماده ۱۹- آن تعداد از کارمندان وزارت کشور و استانداری‌ها و فرمانداری‌ها که وظایف مربوط به آنها به سازمان مزبور محول شده است در چهارچوب قانون استخدام کشوری به این سازمان منتقل می‌گردد.

ماده ۲۰- این اساسنامه در تاریخ و در چهار فصل و بیست ماده و دو تبصره و چهل و سه بند به تصویب‌نامه شماره ۱۹/۳۵۹۶۰-۶۵/۵/۱۹ هیئت وزیران به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسید.

قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول: در تأسیس شهرداری

ماده ۱- در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ باشد شهرداری تأسیس می‌گردد.

تبصره ۱- در هر نقطه‌ای که از نظر موقعیت و اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد ولو جمعیت آن به پنج هزار نفر بالغ نشود وزارت کشور می‌تواند در آن محل دستور تشکیل انجمن و شهرداری بدهد و چنانچه پس از تشکیل شهرداری در نقاط مزبور ضمن عمل معلوم شود عوارض وصولی تکافوی هزینه شهرداری را نمی‌نماید و با در نظر گرفتن وضع اقتصادی و مالی محل برای اداره امور شهرداری درآمد جدیدی نمی‌توان تهیه نمود وزارت کشور مجاز است شهرداری این قبیل نقاط را منحل نماید.

تبصره ۲- در نقاطی که فقط در بعضی از فصول برقراری شهرداری لازم باشد برای فصل مزبور و همچنین برای چند محل که به یکدیگر نزدیک و جمعاً اقتضای تشکیل شهرداری داشته باشد می‌توان یک شهرداری تأسیس کرد.

ماده ۲- حدود حوزه هر شهرداری به وسیله شهرداری با تصویب انجمن شهر تعیین می‌شود و پس از موافقت شورای شهرستان و تصویب وزارت کشور قابل اجرا است.

ماده ۳- شهرداری دارای شخصیت حقوقی است.

فصل دوم: انتخابات انجمن شهر

مواد ۴ الی ۳۲- به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۲۵ نسخ شده‌اند.

فصل سوم: در تشکیل انجمن شهر

مواد ۳۳ الی ۴۱- به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای

اسلامی کشور مصوب ۱۳۷۵ نسخ شده‌اند.

ماده ۴۲- مادام که انجمن تشکیل نشده و یا عدهٔ اعضاء انجمن به حدنصاب قانونی نرسیده باشد وزارت کشور جانشین انجمن شهر خواهد بود.

مواد ۴۳ الی ۴۴- به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۷۵ نسخ شده‌اند.

فصل چهارم: در وظایف انجمن

ماده ۴۵- وظایف انجمن به قرار زیر است:

- ۱- نظارت در حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی نقدی و جنسی و اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهر و همچنین نظارت در حساب درآمد و هزینه آنها. اگر انجمن تفتیش دقیقی را در مخارج یا اقدام مهم شهرداری لازم بداند کارشناس یا محاسبین متخصصی را موقتاً برای رسیدگی به آن کار استخدام می‌کند و حق الزحمهٔ متناسبی به آنها پرداخت خواهد کرد.
- ۲- تصویب بودجه سالیانه و اصلاح بودجه و متمم بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و بنگاه‌های وابسته به شهرداری و تصویب برنامه ساختمانی که از طرف شهرداری پیشنهاد می‌شود.
- ۳- تصویب معاملات و نظارت در آنها اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استیجار به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت اصول مناقصه و مزایده بر طبق قانون محاسبات عمومی.
- ۴- مراقبت در اقامهٔ کلیهٔ دعاوی مربوطه به شهرداری و نظارت در حسن جریان امور.
- ۵- رفع اختلافات صنفی در صورت مراجعه از طرف شهرداری یا اصناف جزء در مواردی که موضوع جنبهٔ حقوقی نداشته باشد.
- ۶- مراقبت در اجرا وظایف شهرداری در امور بهداشت حوزهٔ شهر و نظارت در امور بیمارستان‌ها و پرورشگاه‌ها و سایر مؤسساتی که از طرف شهرداری اداره می‌شود.
- ۷- اظهار نظر در مورد تشریک مساعی شهرداری با ادارات و بنگاه‌های مربوط

برای دایر کردن نمایشگاه‌های کشاورزی و هنری و بازرگانی و غیره.
۸- تصویب لوایح برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن.

تبصره- وضع عوارض هر شهر نباید تأثیر سوئی در اقتصاد عمومی کشور و رواج صادرات یا نشو و نمای صنایع داخلی داشته باشد تشخیص این‌گونه عوارض با وزارت کشور است.

۹- تصویب آیین‌نامه‌های پیشنهادی شهرداری پس از رسیدگی به آنها.

۱۰- مراقبت برای ایجاد رختشوی‌خانه‌های عمومی و آبریزها و گورستان و مرده شوی‌خانه و تهیه وسایل حمل اموات مطابق اصول بهداشت.

۱۱- نظارت در امور تماشاخانه و سینما و امثال آن و همچنین تدوین مقررات مخصوص برای حسن ترتیب و نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی برای جلوگیری از مخاطرات حریق و امثال آن.

۱۲- وضع مقررات و نظارت در حفر مجرا برای فاضلاب شهر یا لوله آب یا برق و تصویب قراردادهای مربوط به آنها.

۱۳- بررسی و موافقت با تهیه وسایل اتوبوسرانی و برق و سایر نیازمندی‌های عمومی از طریق تأسیس شرکت‌ها و مؤسسات با رعایت قوانین کشور.

۱۴- بررسی و موافقت با پیشنهادات شهرداری در مورد فراوانی و ارزانی خواربار و اقدام در تأمین و توزیع مواد غذایی در مواقع لازم مخصوصاً به‌هنگام قحطی و پیش‌بینی و جلوگیری از کمیابی خواربار و تهیه میدان‌های عمومی برای خرید و فروش خواربار و همچنین نظارت در صحت اوزان و مقادیر و مقیاس‌ها و ملزم ساختن اصناف به الصاق برگه قیمت بر روی اجناس.

۱۵- تصویب نرخ کرایه وسایل نقلیه در شهر

۱۶- تصویب مقررات برای تنظیم آب‌های شهر و اجاره و استیجار آب‌هایی که برای مصرف شهر ضروری است و جلوگیری از تجاوز به قنوات شهری.

۱۷- موافقت با ایجاد و توسعه معابر و خیابان‌ها و میدان‌ها و باغ‌های عمومی بر طبق مقررات قانون توسعه معابر.

۱۸- تصویب مقررات لازم برای اراضی غیر محصور شهر از نظر بهداشت و آسایش عمومی و عمران و زیبایی شهر.

۱۹- تصویب وام‌های پیشنهادی شهرداری پس از بررسی دقیق نسبت به مبلغ و مدت و میزان بهره و ترتیب استهلاک و مصرف وام.

ماده ۴۶- انجمن شهر یا هر یک از اعضای آن حق ندارند در نصب و عزل اعضاء شهرداری مداخله کنند یا به کارمندان شهرداری مستقیماً دستور بدهند هرگاه رسیدگی به امری ضرورت حاصل کند انجمن شهر یا اعضاء آن به وسیله شهردار اقدام خواهند کرد.

ماده ۴۷- شهردار مکلف است مصوبات انجمن را در موضوعات مهمه و آنچه جنبه عمومی دارد بلافاصله در تهران به وزارت کشور و در مراکز استان به استاندار و در مراکز شهرستان به فرماندار و در بخش‌ها به بخشدار اطلاع دهد و همچنین آن چه از مصوبات انجمن را که جنبه عمومی دارد به وسایل ممکنه برای اطلاع عموم آگهی نماید.

ماده ۴۸- چنانچه استاندار یا فرماندار یا بخشدار نسبت به مصوبات انجمن که جنبه سیاسی یا اقتصاد عمومی دارد اعتراض داشته باشد می‌تواند در ظرف یک هفته از تاریخ اطلاع نظر خود را به انجمن اظهار و تقاضای تجدید نظر نماید و در صورتی که انجمن در رأی خود باقی بماند معترض می‌تواند به انجمن ایالتی یا ولایتی و در صورت نبودن انجمن‌های مزبور به وزارت کشور مراجعه کند و رفع اختلاف را بخواهد انجمن ایالتی یا ولایتی یا وزارت کشور منتها در ظرف پانزده روز نظر خود را اعلام می‌نماید و این نظر قطعی و لازم‌الاجرا است اجرا مصوبات انجمن که مورد اعتراض واقع شده تا صدور رأی نهایی متوقف می‌ماند.

ماده ۴۹- در صورتی که تصمیم انجمن با قوانین موضوعه تناقض پیدا کند و یا خارج از حدود وظایف انجمن باشد و یا آن که بعضی از اعضاء انجمن شخصاً یا به نمایندگی در آن تصمیم ذی‌نفع بوده و در رأی شرکت کرده باشند و یا آن که انجمن در غیر موعد و یا در غیر محل رسمی تشکیل شده باشد در تهران وزارت کشور در خارج از مرکز فرماندار یا بخشدار مراتب را با ذکر علل به انجمن تذکر خواهد داد که در تصمیم متخذه تجدیدنظر شود چنانچه در نتیجه رسیدگی رفع

اعتراض نشد بر طبق ماده ۴۸ این قانون عمل خواهد شد.
تبصره- اجرای مقررات شهرداری که به تصویب انجمن رسیده در صورتی که بر طبق ماده ۴۸ و ۴۹ مورد اعتراض واقع نشده باشد پس از انقضاء یک هفته از تاریخ نشر آگهی یا اعلام به وسایل ممکنه دیگر قابل اجرا است.

فصل پنجم: در انتخاب شهردار و معاون شهرداری

الف- شهردار

ماده ۵۰- انجمن شهر مکلف است پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به هر کار یک نفر را از بین اعضاء خود یا از خارج از انجمن با رأی مخفی و اکثریت تام و در صورتی که دفعه اول اکثریت تام حاصل نشود دفعه دوم با اکثریت نسبی برای ریاست شهرداری به مدت دو سال انتخاب و به وسیله فرماندار به وزارت کشور معرفی کند شهردار پس از معرفی به وزارت کشور بلافاصله شروع به کار خواهد نمود.

تبصره ۱- شرایط احراز سمت شهردار طبق آیین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- دوره خدمت شهردار در امور زیر خاتمه می پذیرد:

۱- استعفاء کتبی.

۲- موقعی که انجمن شهر با رعایت مفاد ماده ۵۳ قانون رأی به برکناری شهردار صادر نماید.

۳- در موارد تعلیق طبق مقررات قانونی.

۴- در صورت انحلال انجمن یا خاتمه دوره قانونی آن.

۵- در صورت فقدان هر یک از شرایط مربوط به انتخاب شهردار.

تبصره ۳- در صورتی که انجمن شهر یک ماه پس از رسمیت یافتن موفق به انتخاب شهردار نشود انجمن منحل و طبق مفاد این قانون تجدید انتخاب خواهد شد.

ماده ۵۱- هرگاه یکی از کارمندان ادارات دولتی از طرف انجمن برای تصدی شهرداری انتخاب شود و خود او راضی باشد اداره متبوع کارمند مکلف است با

انتقال او موافقت کند.

ماده ۵۲- حکم انتصاب شهردار پس از معرفی فرماندار از طرف وزارت کشور صادر خواهد شد.

تبصره- در مواقع رسمی و تشریفاتی شهردار و در غیاب او معاون شهرداری نماینده شهر خواهد بود.

ماده ۵۳- چنانچه یک یا چند نفر از اعضای انجمن شهر به عملیات شهردار اعتراض و یا ایرادی داشته باشند باید مطلب را کتباً به صورت استیضاح به اطلاع رئیس انجمن برسانند رئیس آن را در جلسه فوق العاده انجمن قرائت و به شهردار ابلاغ خواهد کرد و شهردار موظف است در جلسه عادی یا فوق العاده انجمن برای جواب استیضاح حضور به هم رساند فاصله طرح استیضاح با تشکیل جلسه عادی یا فوق العاده که از طرف رئیس انجمن تعیین خواهد شد نباید از ده روز تجاوز نماید انجمن پس از طرح استیضاح و جواب شهردار رأی موافق یا مخالف خواهد داد. در صورتی که انجمن به اکثریت تام عده حاضر در جلسه رأی مخالف بدهد شهردار از همان تاریخ بلافاصله از شغل خود برکنار و از طرف انجمن فوراً بر طبق مقررات این قانون اقدام به انتخاب شهردار خواهد شد در فاصله بین صدور رأی عدم اعتماد و عزل شهردار تا انتخاب شهردار جدید معاون شهرداری و در صورت نبودن معاون کارمند مقدم تحت نظر انجمن عهده دار و مسئول اداره امور شهرداری خواهد بود.

ب- معاون شهرداری

ماده ۵۴- سازمان اداری شهرداریها به نسبت بودجه و درآمد و حجم کار شهرداری از طرف شهرداری با اطلاع انجمن شهر تهیه و پس از تصویب وزارت کشور به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره- شهردار می تواند قسمتی از وظایف و اختیارات خود را با تصویب انجمن شهر و به موجب حکم کتبی به معاون یا سایر مسئولان شهرداری واگذار کند.

فصل ششم: در وظایف شهرداری

ماده ۵۵- وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

۱- ایجاد خیابان‌ها و کوچه‌ها و میدان‌ها و باغ‌های عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود قوانین موضوعه.

۲- تنظیف و نگاهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آب‌ها و فاضلاب و تنقیه قنوات مربوط به شهر و تأمین آب و روشنایی به وسایل ممکنه. **تبصره ۱-** سد معابر عمومی و اشغال پیاده‌روها و استفاده غیر مجاز آنها و میدان‌ها و پارک‌ها و باغ‌های عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق وسیله مأمورین خود رأساً اقدام کند. در مورد دکه‌های منصوب قبل از تصویب این قانون شهرداری مکلف است نسبت به برداشتن آنها اقدام و چنانچه صاحبان این قبیل دکه‌ها ادعای خسارتی داشته باشند با نظر کمیسیون مقرر در ماده ۷۷ نسبت به جبران خسارت آنها اقدام کند ولی کسانی که بعد از تصویب این قانون اقدام به نصب دکه‌هایی در معابر عمومی کنند شهرداری موظف است رأساً و به وسیله مأمورین خود در برداشتن این قبیل دکه‌ها و رفع سد معبر اقدام کند و اشخاص مزبور حق ادعای هیچ‌گونه خسارتی نخواهند داشت.

تبصره ۲- احداث تأسیسات تولید و توزیع برق و تعیین نرخ آن در شهرها تا موقعی که وزارت آب و برق نیروی آن را تأمین نکرده است با موافقت قبلی وزارت آب و برق به عهده شهرداری است. تهیه آب مشروب شهرها و تأمین وسایل توزیع و وضع مقررات مربوط به آن و همچنین تعیین نرخ آب در شهرها به استثنای مواردی که سازمان‌های تابعه وزارت آب و برق عهده‌دار آن هستند با تصویب انجمن شهر به عهده شهرداری خواهد بود. این قبیل شهرداری‌ها می‌توانند با تصویب انجمن شهر و تأیید وزارت کشور تهیه آب مشروب و توزیع آن را به مؤسساتی که طبق اصول بهداشتی عمل نمایند واگذار کنند.

تبصره ۳- مؤسسات خیریه که تأمین آب شهرها را قبل از تصویب این قانون به عهده داشته‌اند و عملیات آنها مورد تأیید شهرداری محل و وزارت کشور باشد

می‌توانند کماکان به کار خود ادامه دهند.

تبصره ۴- شهرداری مکلف است محل‌های مخصوصی برای تخلیه زباله و نخاله و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی و فاضلاب‌ها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار آگهی به اطلاع عموم برساند. محل‌های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود و محل تأسیس کارخانجات تبدیل زباله به کود به تشخیص شهرداری خواهد بود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو و یا موتوری مکلفند آنها را فقط در محل‌های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند. مجازات متخلفین طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی تعیین می‌شود. در صورت تخلف مراتب هر بار در گواهی‌نامه رانندگی متخلف قید و اگر ظرف یک سال سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهی‌نامه او برای یک سال ضبط می‌شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد بود. به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد.

۳- مراقبت و اهتمام کامل در نصب برگه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات انجمن نسبت به ارزانی و فراوانی خواربار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معدوم نمودن آنها.

۴- مراقبت در امور بهداشت ساکنین شهر و تشریک مساعی با مؤسسات وزارت بهداشتی در آبله‌کوبی و تلقیح واکسن و غیره برای جلوگیری از امراض ساریه.

۵- جلوگیری از گدایی و واداشتن گدایان به کار و توسعه آموزش عمومی و غیره.

۶- اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری و تأسیس مؤسسات فرهنگی و بهداشتی و تعاونی مانند بنگاه حمایت مادران و نوانخانه و پرورشگاه و درمانگاه و بیمارستان و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاس‌های مبارزه با بیسوادگی و کودکستان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوب و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی و کمک به انجمن‌های خانه و مدرسه و اردوی کار. شهرداری در این قبیل موارد و همچنین در مورد موزه‌ها و خانه‌های فرهنگی و زندان با تصویب

انجمن شهر از اراضی و ابنیه متعلق به خود با حفظ مالکیت به رایگان و یا با شرایط معین به منظور ساختمان و استفاده به اختیار مؤسسات مربوط خواهد گذاشت.

تبصره ۱- تبصره ماده ۵ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ به قوت خود باقی است.

تبصره ۲- تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور به قوت خود باقی است.

۷- حفظ و اداره کردن دارایی منقول و غیر منقول متعلق به شهر و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعاوی اشخاص علیه شهرداری.

۸- برآورد و تنظیم بودجه و متمم بودجه و اصلاح بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و تنظیم پیشنهاد برنامه ساختمانی و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر یک نسخه از بودجه مصوب و برنامه ساختمانی به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور ارسال می‌شود. شهرداری پایتخت مجاز است موارد مذکور در بند ۸ ماده ۵۵ و ماده ۸۴ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ و مواد ۵۴ و ۱۱۱ قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۵ و همچنین تبصره ۵ ماده ۲ و مواد ۱۵-۱۶-۲۲ و ۳۱ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال ۱۳۴۷ را پس از تصویب انجمن شهر به‌موقع اجرا بگذارد.

تبصره - وزارت کشور می‌تواند به هر یک از شهرداری‌ها که مقتضی بداند اجازه دهد تمام یا برخی از مواد و تبصره‌های مندرج در این بند را پس از تصویب انجمن شهر مربوط به‌موقع اجرا بگذارد.

۹- انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیر منقول و مقاطعه و اجاره و استجاره پس از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و مقررات آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها پیش‌بینی شده در این قانون.

۱۰- اهداء و قبول اعانات و هدایا به نام شهر با تصویب انجمن. اعانات پرداختی به شهرداری یا مؤسسات خیریه از طرف وزارت دارایی جزء هزینه قابل قبول اعانه‌دهندگان پذیرفته می‌شود و اعانه‌دهنده نسبت به مبلغ اعانه‌ای که داده است

از مالیات بر درآمد معاف می‌باشد.

۱۱- نظارت و مراقبت در صحت اوزان و مقیاس‌ها.

۱۲- تهیه آمار مربوط به امور شهر و موالید و متوفیات.

۱۳- ایجاد غسالخانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در

انتظام امور آنها.

۱۴- اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و

همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه‌ها و اماکن عمومی و دالان‌های عمومی و خصوصی و پر کردن و پوشاندن چاه‌ها و چاله‌های واقع در معابر و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکن‌ها و ایوان‌های مشرف و مجاور به معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از ناودان‌ها و دودکش‌های ساختمان‌ها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد.

تبصره- در کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و غیره و رفع مزاحمت‌های مندرج در ماده فوق شهرداری پس از کسب نظر مأمور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن یا صاحبان ادوات منصوب ابلاغ مهلت‌دار متناسبی صادر می‌نماید و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به موقع اجرا گذاشته نشود، شهرداری رسماً با مراقبت مأمورین خود اقدام به رفع خطر یا مزاحمت خواهد نمود و هزینه مصرف را به اضافه صدی پانزده خسارت از طرف دریافت خواهد کرد. مقررات فوق شامل کلیه اماکن عمومی مانند سینماها، گرمابه‌ها، مهمانخانه‌ها، دکاکین، قهوه‌خانه‌ها، کافه رستوران‌ها، پاساژها و امثال آنکه محل رفت‌وآمد مراجعه عمومی است نیز می‌باشد.

۱۵- جلوگیری از شیوع امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام این‌گونه

بیماری‌ها به وزارت بهداشتی و دامپزشکی و شهرداری‌های مجاور هنگام بروز آنها و دور نگاه داشتن بیماران مبتلا به امراض ساریه و معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب و مضر هستند.

۱۶- تهیه مقررات صنفی و پیشنهاد آن به انجمن شهر و مراقبت در امور

صحنی اصناف و پیشه‌وران.

۱۷- پیشنهاد اصلاح نقشه شهر در صورت لزوم و تعیین قیمت عادلانه اراضی و ابنیه متعلق به اشخاص که مورد احتیاج شهر باشد بر طبق قانون توسعه معابر و تأمین محل پرداخت آن و ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای عمومی و تهیه اراضی مورد احتیاج برای لوله‌کشی و فاضلاب اعم از داخل یا خارج شهر و همچنین تهیه اراضی لازم برای ساختمان مخزن و نصب دستگاه تصفیه و آبگیری و متعلقات آنها بر طبق قانون توسعه معابر.

۱۸- تهیه و تعیین میدانهای عمومی برای خرید و فروش ارزاق و توقف وسایل نقلیه وغیره.

۱۹- تهیه و تدوین آیین‌نامه برای فراوانی و مرغوبیت و حسن اداره فروش گوشت و نان شهر و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر.

۲۰- جلوگیری از ایجاد و تأسیس کلیه اماکن که به‌نحوی از انحاء موجب بروز مزاحمت برای ساکنین یا مخالف اصول بهداشت در شهرهاست. شهرداری مکلف است از تأسیس کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، گاراژهای عمومی و تعمیرگاه‌ها و دکان‌ها و همچنین از مراکزی که مواد محترقه می‌سازند و اصطبل چهارپایان و مراکز دامداری و به‌طور کلی تمام مشاغل و کسب‌هایی که ایجاد مزاحمت و سر و صدا کند یا تولید دود یا عفونت و یا تجمع حشرات و جانوران نماید جلوگیری کند و در تخریب کوره‌های آجر و گچ و آهک‌پزی و خزینه گرمابه‌های عمومی که مخالف بهداشت است اقدام نماید و یا نظارت و مراقبت در وضع دودکش‌های اماکن و کارخانه‌ها و وسایط نقلیه که کار کردن آنها دود ایجاد می‌کند از آلوده شدن هوای شهر جلوگیری نماید و هرگاه تأسیسات مذکور فوق قبل از تصویب این قانون به وجود آمده باشد آنها را تعطیل کند و اگر لازم شود آنها را به خارج از شهر انتقال دهد.

تبصره- شهرداری در مورد تعطیل و تخریب و انتقال به خارج از شهر مکلف است مراتب را ضمن دادن مهلت مناسبی به صاحبان آنها ابلاغ نماید و اگر صاحب ملک به نظر شهرداری معترض باشد باید ظرف ده روز اعتراض خود را به کمیسیون مرکب از سه نفر که از طرف انجمن شهر انتخاب خواهند شد تسلیم کند رأی کمیسیون قطعی و لازم‌الاجرا است. هرگاه رأی کمیسیون مبنی بر

تأیید نظر شهرداری باشد و یا صاحب ملک در موقع اعتراض نکرده و یا در مهلت مقرر شخصاً اقدام نکند شهرداری به وسیله مأمورین خود راساً اقدام خواهد نمود.

۲۱- احداث بناها و ساختمان‌های موردنیاز محل از قبیل رختشویخانه و مستراح و حمام عمومی و کشتارگاه و میدان‌ها و باغ کودکان و ورزشگاه مطابق اصول صحی و فنی و اتخاذ تدابیر لازم برای ساختمان خانه‌های ارزان قیمت برای اشخاص بی‌بضاعت ساکن شهر.

۲۲- تشریک مساعی با فرهنگ در حفظ ابنیه و آثار باستانی شهر و ساختمان‌های عمومی و مساجد و غیره.

۲۳- اهتمام در مراعات شرایط بهداشت در کارخانه‌ها و مراقبت در پاکیزگی گرمابه‌ها و نگاهداری اطفال بی‌صاحب و سرراهی.

۲۴- صدور پروانه برای کلیه ساختمان‌هایی که در شهر می‌شود.

تبصره- شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه‌های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند. در صورتی که برخلاف مندرجات پروانه ساختمانی در منطقه غیرتجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دایر شود شهرداری مورد را در کمیسیون مقرر در تبصره ۱ ماده ۱۰۰ این قانون مطرح می‌نماید و کمیسیون در صورت احراز تخلف مالک یا مستأجر با تعیین مهلت مناسب که نباید از دو ماه تجاوز نماید در مورد تعطیل محل کسب یا پیشه و یا تجارت ظرف مدت یک ماه اتخاذ تصمیم می‌کند. این تصمیم وسیله مأمورین شهرداری اجرا می‌شود و کسی که عالملاً از محل مزبور پس از تعطیل برای کسب و پیشه و یا تجارت استفاده کند به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا دو سال و جزای نقدی از پنج هزار و یکریال تا ده هزارریال محکوم خواهد شد و محل کسب نیز مجدداً تعطیل می‌شود. دایر کردن دفتر وکالت و مطب و دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر روزنامه و مجله و دفتر مهندسی وسیله مالک از نظر این قانون استفاده تجاری محسوب نمی‌شود.

۲۵- ساختن خیابان‌ها و آسفالت کردن سواره‌روها و پیاده‌روهای معابر و کوچه‌های عمومی و انهار و جدول‌های طرفین از سنگ، آسفالت و امثال آن‌به

هزینه شهرداری هر محل.

تبصره - منسوخ به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۷۵.

۲۶- پیشنهاد برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی کشور و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از تصویب نامه برای اطلاع وزارت کشور.

تبصره ۱- به منظور تشویق صادرات کشور نسبت به کالاهای صادراتی بیشتر از یک درصد قیمت کالا نباید وضع عوارض شود.

تبصره ۲- کالاهای عبوری از شهرها که برای مقدس معینی حمل می شود از پرداخت هرگونه عوارض شهرداری های عرض راه معاف می باشد.

تبصره ۳- ماده اول قانون مصوبه بهمن ماه ۳۳ راجع به تشویق صادرات و تولید از تاریخ تصویب این قانون طبق تبصره ۱ این بند تصحیح می شود.

تبصره ۴- آیین نامه های گریز از پرداخت عوارض شهرداری و استتکاف از آن با موافقت وزارتین کشور و دادگستری تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران به موقع اجرا گذاشته می شود.

۲۷- وضع مقررات خاصی برای نام گذاری معابر و نصب لوحه نام آنها و شماره گذاری اماکن و نصب تابلوی الصاق اعلانات و برداشتن و محو کردن آگهی ها از محل های غیر مجاز و هرگونه اقداماتی که در حفظ نظافت و زیبایی شهر مؤثر باشند.

۲۸- صدور پروانه کسب برای اصناف و پیشه وران کلیه اصناف و پیشه وران مکلفند برای محل کسب خود از شهرداری محل پروانه کسب دریافت دارند.
تبصره - شهرداری می تواند نسبت به تعطیل محل کسب فاقد پروانه رأساً و به وسیله مأمورین خود اقدام نماید.

ماده ۵۶- شهرداری خارج از حدود مصوب شهر حق تعهد تهیه و توزیع آب و برق و سایر تأسیسات شهرداری را ندارد.

ماده ۵۷- اجرای مقررات شهرداری که جنبه عمومی دارد و به تصویب انجمن رسیده پس از اعلام برای کلیه ساکنین شهر لازم الرعایه است و اگر تصمیمی

در حدود قوانین و وظایف مربوط به انجمن شهر راجع به شخص یا اشخاص یا مؤسسات معینی اتخاذ شده باشد پس از ابلاغ در صورتی که آنها به تصمیم متخذه تسلیم نباشند می‌توانند ابتدا به انجمن شهرو در ثانی به انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی به وزارت کشور شکایت نمایند و نظر انجمن ولایتی یا وزارت کشور ابلاغ می‌شود و چنانچه قبل از انجام تشریفات فوق اقدامی از طرف شهرداری شده باشد و پس از رسیدگی محقق شود که ضرورت نداشته و متضمن خسارتی باشد شهرداری باید خسارت ناشیه از آن اقدام را جبران کند. چنانچه تصمیم وزارت کشور به ضرر معترض یا معترضین اتخاذ شود متضرر می‌تواند به دادگاه‌های عمومی مراجعه نماید.

فصل هفتم: مقررات استخدامی و مالی

الف - مقررات استخدامی

ماده ۵۸- مقررات استخدامی کلیه کارکنان شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن بر طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که وزارت کشور به استناد تبصره ۳۸ قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۴۳ کل کشور تدوین و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رساند.

تبصره- به‌موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده است.

مواد ۵۹ الی ۶۱- به‌موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده‌اند.

ماده ۶۲- به‌منظور راهنمایی و ایجاد هماهنگی در امور شهرداری‌ها و آموزش کارکنان شهرداری‌ها و همچنین نظارت در حسن اجرای وظایفی که طبق این قانون به عهده وزارت کشور گذاشته شده است سازمان متناسبی در وزارت کشور پیش‌بینی و تأسیس می‌شود. این سازمان موظف است تشکیلات خود را از هر نظر تکمیل و همواره مهندسیین و کارشناسان تحصیل کرده در رشته‌های مختلف موردنیاز شهرداری‌ها را که دارای مدارک علمی و تخصصی باشند در اختیار داشته باشد تا به‌منظور بازرسی شهرداری‌ها و تهیه برنامه‌های

مهم اصلاحات شهری و ساختمانی شهرها و بهبود و مدیریت سازمان شهرداری‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۱- سازمان مذکور در این ماده مکلف است به منظور رفع احتیاجات فنی و اداری شهرداری‌های کشور در مرکز هر استان دفاتر فنی شهرداری متشکل از مهندسين و کارشناسان مورد احتیاج تشکیل دهد.

تبصره ۲- وزارت کشور می‌تواند با انعقاد قراردادهای خاصی از خدمات افراد متخصص و یا دستگاه‌های مهندس مشاور اعم از داخلی یا خارجی استفاده نموده و حق الزحمه مناسبی معادل آنچه که در برنامه‌های عمرانی دولت به این قبیل افراد یا مؤسسات برای کارهای مشابه پرداخت می‌شود بپردازد.

مواد ۶۳ و ۶۴- به موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده‌اند.

ب- مقررات مالی

ماده ۶۵- هر شهرداری دارای بودجه‌ای است که پس از تصویب انجمن شهر قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۶۶- سال مالی شهرداری یک سال شمسی است که از اول فروردین ماه شروع و در آخر اسفند ماه خاتمه می‌یابد.

ماده ۶۷- شهرداری مکلف است منتهی تا روز آخر دی ماه بودجه سالیانه خود را به انجمن پیشنهاد نماید و انجمن نیز باید قبل از اسفند ماه هر سال آن را رسیدگی و تصویب کند و همچنین شهرداری موظف است تفریغ بودجه هر سال را تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به انجمن تسلیم و انجمن نیز باید تا آخر خردادماه آن را رسیدگی و تصویب نماید.

تبصره- شهرداری مکلف است نسخه‌ای از بودجه و تفریغ بودجه را حداکثر تا ۱۵ روز بعد از تصویب به وسیله فرماندار به وزارت کشور ارسال دارد.

ماده ۶۸- بودجه و تخصیص اعتبارات شهرداری به استثنای موارد زیر که از محل درآمدهای مستمر شهرداری پرداخت خواهد شد:

۱- ده درصد سهم بهداری.

۲- سه درصد سهم آموزش و پرورش.

۳- چهار درصد برای مبارزه با بی‌سوادی که از طریق کمیته ملی پیکار با بیسوادی به مصرف خواهد رسید.

۴- سه درصد برای امور تربیت بدنی و پیشاهنگی.

۵- یک و نیم درصد سهم کتابخانه عمومی موضوع قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها مصوب دی‌ماه ۱۳۴۴. به‌موجب تبصره ۴۹ قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور مصوب ۱۳۵۲/۱۱/۷ از تاریخ اول دی‌ماه ۱۳۵۲ شهرداری‌ها از پرداخت سهام بهداشتی، آموزش و پرورش، کمیته ملی پیکار با بیسوادی، تربیت بدنی و پیشاهنگی و کتابخانه‌های عمومی موضوع بندهای ۱ تا ۵ ماده معاف می‌باشند. برای تأمین هزینه‌های سازمانی و اداری شهرداری و امور دفاع غیر نظامی امور خیریه و سایر تکالیفی که به‌موجب قانون به عهده شهرداری‌ها محول است بر اساس تقسیماتی خواهد بود که با توجه به احتیاجات و مقتضیات محل به پیشنهاد شهرداری و تصویب انجمن شهر رسیده باشد و در هر صورت میزان اعتبارات عمرانی نباید از چهل درصد بودجه سالانه کمتر باشد.

تبصره ۱- مصرف اعتباراتی که به تصویب انجمن شهر می‌رسد باید منحصراً در حوزه همان شهرداری و با نظارت انجمن شهر باشد.

تبصره ۲- در شهرهایی که مؤسسات خیریه دارای تأسیسات درمانی می‌باشند انجمن بهداشتی و در صورت نبودن آن انجمن شهر با موافقت وزارت بهداشت می‌تواند از محل هزینه‌های درمانی ده درصد سهم بهداشتی مذکور در بند ۱ این ماده مبلغ متناسبی در اختیار مؤسسات مزبور بگذارد.

تبصره ۳- از تاریخ تصویب این قانون انجمن شهرهایی که درآمد شهرداری هر یک از آنها از یک میلیون ریال به بالاست موظفند برای ساختمان دبستان عوارض خاصی وضع کنند و طبق قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها مصوب خرداد ۱۳۳۴ توسط کمیسیون ناظر بر سهم فرهنگ به مصرف برسانند.

مواد ۶۹ و ۷۰- به‌موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده‌اند.

ماده ۷۱- شهرداری مکلف است هر شش ماه یک بار منتهی تا پانزدهم ماه بعد صورت جامعی از درآمد و هزینه شهرداری را که به تصویب انجمن شهر رسیده برای اطلاع عموم منتشر و سه نسخه از آن را به وزارت کشور ارسال نماید و همچنین شهرداری مکلف است هر شش ماه یک دفعه آمار کلیه عملیات انجام شده از قبیل خیابان‌سازی و ساختمان‌عمارات و سایر امور اجتماعی و بهداشتی و امثال آن را برای اطلاع عموم منتشر نموده و نسخه‌ای از آن را به وزارت کشور بفرستد.

ماده ۷۲- به موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده است.

ماده ۷۳- کلیه عوارض و درآمد هر شهرداری منحصرأً به مصرف همان شهر خواهد رسید و در نقاطی که به موجب تبصره ۲ ماده ۱ این قانون جمعاً یک شهرداری تشکیل می‌شود تقسیم هزینه به نسبت درآمد هر یک از محل‌ها می‌باشد.

ماده ۷۴- شهرداری با تصویب انجمن شهر آیین‌نامه اجرایی وصول عوارض شهرداری و آب‌بها و امثال آن را تدوین و تنظیم می‌نماید.

تبصره- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله از شهرداری کتباً مفصاحساب نسبت به عوارض ملک مورد معامله خواستار شوند و شهرداری موظف است ظرف مدت ده روز پس از وصول نامه دفترخانه اسنادرسمی مفصاحساب را ارسال یا میزان بدهی مالک را به دفترخانه اعلام دارد. مالک ملزم است عوارض تعیین شده از طرف شهرداری را برای امکان انجام معامله به بانک پرداخت نماید و اگر مالک به تشخیص شهرداری اعتراض داشته باشد مبلغ تعیین شده از طرف شهرداری را در صندوق ثبت به ودیعه خواهد گذاشت و رسید ثبت به منزله مفصاحساب تلقی و معامله انجام خواهد شد. صندوق ثبت مکلف است صورتی با قید مشخصات کامل تودیع‌کنندگان عوارض و ملک مورد معامله را بلافاصله بعد از تودیع به شهرداری ارسال دارد و به محض اعلام شهرداری مستند به رأی کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق و یا انصراف کتبی مالک از اعتراض مبلغ تودیع شده را به نام هر مؤدی تفکیکاً به حساب

بانکی شهرداری پرداخت کند و هرگاه کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق اعتراض مالک را کلاً یا بعضاً وارد تشخیص بدهد صندوق ثبت تمام یا قسمتی از وجه تودیع شده را بر حسب مورد به مالک مسترد می‌دارد.

ماده ۷۵- عوارض و درآمد شهرداری به وسیلهٔ مأمورین مخصوصی که از طرف شهرداری به نام مأمور وصول تعیین می‌شود دریافت خواهد شد و مأمورین وصول باید بر طبق مقررات امور مالی تضمین کافی بسپارند.

ماده ۷۶- به موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده است.

ماده ۷۷- رفع هرگونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض و بهای خدمات ارائه شده توسط شهرداری و سازمان‌های وابسته به آن به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و انجمن شهر ارجاع می‌شود و تصمیم کمیسیون مزبور قطعی است بدهی‌هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد لازم‌الاجرا به وسیله اداره ثبت قابل وصول می‌باشد اجرای ثبت مکلف است بر طبق تصمیم کمیسیون مزبور به صدور اجرائیه و وصول طلب شهرداری مبادرت نماید در نقاطی که سازمان قضایی نباشد رئیس دادگستری شهرستان یک نفر را به نمایندگی دادگستری تعیین می‌نماید و در غیاب انجمن شهر انتخاب نمایندهٔ انجمن از طرف شورای شهرستان به عمل خواهد آمد.

ماده ۷۸- عوارضی که توأم با مالیات‌های دولتی اخذ می‌شود به وسیلهٔ دارایی وصول و همچنین عوارض کالاهایی که باید شرکت‌ها و مؤسسات پردازند به ترتیبی که شهرداری مقرر می‌دارد به وسیلهٔ همان مؤسسات دریافت می‌گردد و کلیهٔ وجوهی که جمع‌آوری می‌شود باید در صورت وجود بانک در بانک متمرکز و در صورت نبودن بانک در شهر یا در محل نزدیک به آن شهرداری با نظارت انجمن در صندوق شهرداری متمرکز شود.

تبصره ۱- ادارهٔ دارایی موظف است هر ۱۵ روز یک بار صورت درآمد شهرداری را که به بانک یا صندوق شهرداری تودیع کرده به شهرداری ارسال دارد.

تبصره ۲- وجوهی که به نام سپرده یا امانت به شهرداری داده می‌شود باید در

حساب مخصوصی نگهداری شود و شهرداری به هیچ عنوان حق ندارد در وجوه سپرده و یا امانات دخل و تصرفی نماید.

ولی پس از ده سال از تاریخ استحقاق مطالبه در صورت عدم مطالبه ذی نفع شهرداری می تواند وجوه مطالبه نشده را به درآمد عمومی خود منظور نماید. شهرداری باید هر سال اعتبار متناسبی در بودجه خود برای پرداخت این قبیل سپرده ها منظور نماید تا در صورت مراجعه ذی نفع یا قائم مقام قانونی او و احراز استحقاق از اعتبار مزبور پرداخت شود. هرگاه این اعتبار کافی نباشد شهرداری مکلف است این قبیل وجوه را از درآمد جاری خود بپردازد.

ماده ۷۹- کلیه پرداخت های شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات آیین نامه مالی به عمل خواهد آمد این اسناد باید به امضای رئیس حسابداری و شهرداری که ذی حساب خواهند بود یا قائم مقام آنان که مورد قبول انجمن باشد برسد. شهردار موظف است منتهی تا پانزدهم هر ماه حساب درآمد و هزینه ماه قبل شهرداری را به انجمن شهر تسلیم کند. در نقاتی که تاکنون شهرداری تشکیل نشده و طبق مقررات این قانون باید تشکیل شود هزینه انتخابات انجمن شهر از وجوه موضوع ماده ۸۲ این قانون به طور وام پرداخت و پس از تشکیل شهرداری وام مزبور جزء دیون در بودجه شهرداری منظور و مسترد خواهد شد.

تبصره- اعتبارات مصوب برای بنگاه های خیریه زیر نظر هیئت مدیره هر بنگاه به مصرف خواهد رسید و هیئت مدیره طبق مقررات بازرگانی با نظارت انجمن وظایف محوله را انجام خواهد داد.

ماده ۸۰- شهرداری ها مکلفند ده درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور بهداری و ۵ درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور فرهنگی شهر (موضوع تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری) اختصاص داده و برنامه عمل را طبق تشخیص و تصویب انجمن شهر و با استفاده از راهنمایی های فنی ادارات بهداری و فرهنگ محل به موقع اجرا گذارند.

تبصره ۱- انجمن شهر می تواند تمام عواید مذکور و یا قسمتی از آن را طبق

برنامه مخصوص به وسیله ادارات بهداری و فرهنگ محل به مصرف برساند.

تبصره ۲- انجمن هر شهر با رعایت قوانین و مقررات نسبت به امور آموزش و پرورش و بهداری محل نظارت خواهد داشت و هرگاه نقایصی مشاهده کردند در رفع آنها کوشش خواهد نمود و نظریات خود را درباره جریان این امور به وزارتخانه‌های بهداری و آموزش و پرورش ارسال خواهد داشت و وزارتخانه‌های مذکور مکلفند که آن پیشنهادها را مورد توجه قرار داده و نسبت به آن اقدام نمایند.

مواد ۸۱ الی ۸۳- به موجب قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷ نسخ شده است.

ماده ۸۴- مؤسسات وابسته به شهرداری از قبیل لوله‌کشی، آب، برق، اتوبوسرانی که دارای شخصیت حقوقی بشوند می‌توانند با اصول بازرگانی اداره شوند اساسنامه این قبیل مؤسسات باید به تصویب انجمن شهر و موافقت وزارت کشور برسد.

ماده ۸۵- شهرداری می‌تواند برای تخریب یا اصلاح سقف بازارها و دالان‌های عمومی و خصوصی و ساختمان‌هایی که محل صحت عمومی تشخیص می‌دهد پس از موافقت انجمن شهر و جلب نظر اداره بهداری هر محل بر وفق تبصره دوم از ماده یازدهم قانون توسعه معابر اقدام کند.

فصل هشتم: در مقررات جزایی

مواد ۸۶ الی ۸۹- به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۲۵ نسخ شده‌اند.

ماده ۹۰- کسانی که به موجب مقررات این قانون محکومیت قطعی پیدا کنند از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن در دو دوره محروم خواهند شد.

ماده ۹۱- هرگاه اعضاء انجمن یا شهرداران غیر کارمند دولت مرتکب جرایم مذکور در قانون اصلاح ماده ۱۹ اصلاحی قانون کیفر عمومی شوند مانند کارمندان دولت درباره آنها عمل خواهد شد. در صورتی که عضو انجمن به ارتکاب اعمال زیر متهم گردد و مورد تعقیب دادسرا قرار گیرد پس از صدور کیفرخواست

دادستان از عضویت انجمن معلق و در صورت ثبوت جرم علاوه بر مجازاتی که در قوانین برای این‌گونه اعمال مقرر است مرتکب برای دو دوره از حق عضویت انجمن نیز محروم می‌گردد.

۱- در مورد تبانی با مقاطعه‌کاران و اشخاص طرف معامله یا شهرداری اعم از این که تبانی مستقیم باشد یا غیرمستقیم.

۲- در مورد اعمال اغراض شخصی در کارهای شهرداری که بالنسبه باعث اختلال امور و موجب زیان شهر و شهرداری شود.

تبصره- رسیدگی در دو مورد اخیر دادگاه‌ها خارج از نوبت و فوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۹۲- نوشتن هر نوع مطلبی یا الصاق هر نوشته‌ای بر روی دیوارهای شهر که مخالف مقررات انجمن شهر باشد ممنوع است مگر در محل‌هایی که شهرداری برای نصب و الصاق اعلانات معین می‌کند و در این محل‌ها فقط باید به نصب و الصاق آگهی اکتفا کرد و نوشتن روی آن نیز ممنوع است متخلف علاوه بر تأدیة خسارت مالکین به پرداخت پانصد تا یک هزار ریال جریمه محکوم خواهد شد.

فصل نهم: خاتمه

ماده ۹۳- از تاریخ تصویب این قانون لایحه شهرداری مصوب یازدهم آبان ماه ۱۳۳۱ و لوایح متمم آن و همچنین کلیه قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

ماده ۹۴- از تاریخ ابلاغ این قانون انجمن‌های شهر که به موجب مقررات قبلی تشکیل شده است منحل شناخته می‌شود وزارت کشور مکلف است نسبت به تشکیل مجدد آنها بر طبق این قانون اقدام نماید.

ماده ۹۵- وزارتین کشور و دادگستری مأمور اجرای این قانون می‌باشند.

ماده ۹۶- شهرداری می‌تواند برای تأمین احتیاجات شهری از قبیل باغ‌های عمومی ایجاد تأسیسات برق و آب و نظایر آنکه به منظور اصلاحات شهری و رفع نیازمندی‌های عمومی لازم باشد و باید تمام یا قسمتی از اراضی یا املاک یا ابنیه